

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಪಂಚದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ಪಂಚದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಭರತೇನ ನಂದಿಗ್ರಾಮಮುಪೇತ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಪಾದುಕಯೋ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕಸ್ತದಗ್ರೇ
ನಿವೇದನಪೂರ್ವಕಂ ತೇನ ಸಮಸ್ತರಾಜಕೀಯಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ಸಂಪಾದನಂ

ತತೋ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಮಾತ್ಮಸ್ತಾ ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ದೃಢವ್ರತಃ |
ಭರತಃ ಶೋಕಸಂತಪ್ತೋ ಗುರೂನಿದಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 2.115.1 ||

ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಾನಾಮಂತ್ರಯೇಽತ್ರ ವಃ |
ತತ್ರ ದುಃಖಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಸಹಿಷ್ಯೇ ರಾಘವಂ ವಿನಾ || 2.115.2 ||

ಗತಶ್ಚಾಹೋ ದಿವಂ ರಾಜಾ ವನಸ್ಥಃ ಸ ಗುರುರ್ಮಮ |
ರಾಮಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷೇ ರಾಜ್ಯಾಯ ಸ ಹಿ ರಾಜಾ ಮಹಾಯಶಾಃ || 2.115.3 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಅಬ್ರವನ್ ಮಂತ್ರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಪುರೋಹಿತಃ || 2.115.4 ||

ಸುಭೃಶಂ ಶ್ಲಾಘನೀಯಂ ಚ ಯದುಕ್ತಂ ಭರತ ತ್ವಯಾ |
ವಚನಂ ಭ್ರಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯಾದನುರೂಪಂ ತವೈವ ತತ್ || 2.115.5 ||

ನಿತ್ಯಂ ತೇ ಬಂಧುಲುಬ್ಧಸ್ಯ ತಿಷ್ಠತೋ ಭ್ರಾತೃಸೌಹೃದೇ |
ಮಾರ್ಗಮಾರ್ಯಂ ಪ್ರಪನ್ನಸ್ಯ ನಾನುಮನ್ಯೇತ ಕಃ ಪುಮಾನ್ || 2.115.6 ||

ಮಂತ್ರಿಣಾಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಥಾಭಿಲಷಿತಂ ಪ್ರಿಯಂ |
ಅಬ್ರವೀತ್ ಸಾರಥಿಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಥೋ ಮೇ ಯುಜ್ಯತಾಮಿತಿ || 2.115.7 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಸರ್ವಾ ಮಾತೃಕೃ ಸಮಭಿಭಾಷ್ಯ ಚ |
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ಶ್ರೀಮಾಞ್ಞಾತ್ಮುಘ್ನೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ || 2.115.8 ||

ಆರುಹ್ಯ ತು ರಥಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಶತ್ರುಘ್ನಭರತಾವುಭೌ |
ಯಯತುಃ ಪರಮಪ್ರೀತೌ ವೃತೌ ಮಂತ್ರಿಪುರೋಹಿತೈಃ || 2.115.9 ||

ಅಗ್ರತೋ ಗುರವಃ ಸರ್ವೇ
ವಸಿಷ್ಠಪ್ರಮುಖಾ ದ್ವಿಜಾಃ |
ಪ್ರಯಯುಃ ಪ್ರಾಜ್ಞುಖಾಃ ಸರ್ವೇ
ನಂದಿಗ್ರಾಮೋ ಯತೋ ಭವೇತ್ || 2.115.10 ||

ಬಲಂ ಚ ತದನಾಹೂತಂ ಗಜಾಶ್ವರಥಸಂಕುಲಂ |
ಪ್ರಯಯೌ ಭರತೇ ಯಾತೇ ಸರ್ವೇ ಚ ಪುರವಾಸಿನಃ || 2.115.11 ||

ರಥಸ್ಥಃ ಸ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭರತೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ |
ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಯಯೌ ತೂರ್ಣಂ ಶಿರಸ್ಯಾದಾಯ ಪಾದುಕೇ || 2.115.12 ||

ಭರತಸ್ತು ತತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸಃ |
ಅವತೀರ್ಯ ರಥಾತ್ ತೂರ್ಣಂ ಗುರೂನಿದಮಭಾಷತ || 2.115.13 ||

ಏತದ್ ರಾಜ್ಯಂ ಮಮ ಭ್ರಾತ್ರಾ ದತ್ತಂ ಸನ್ನ್ಯಾಸಮುತ್ತಮಂ |
ಯೋಗಕ್ಷೇಮವಹೇ ಚೇಮೇ ಪಾದುಕೇ ಹೇಮಭೂಷಿತೇ || 2.115.14 ||

ಭರತಃ ಶಿರಸಾ ಕೃತ್ವಾ ಸನ್ನ್ಯಾಸಂ ಪಾದುಕೇ ತತಃ |
ಅಬ್ರವೀದ್ ದುಃಖಸಂತಪ್ತಃ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಕೃತಿಮಂಡಲಂ || 2.115.15 ||

ಛತ್ರಂ ಧಾರಯತ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾರ್ಯಪಾದಾವಿಮೌ ಮತೌ |
ಆಭ್ಯಾಂ ರಾಜ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೋ ಧರ್ಮಃ ಪಾದುಕಾಭ್ಯಾಂ ಗುರೋರ್ಮಮ || 2.115.16 ||

ಭ್ರಾತ್ರಾ ತು ಮಯಿ ಸನ್ನ್ಯಾಸೋ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಸೌಹೃದಾದಯಂ |
ತಮಿಮಂ ಪಾಲಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಘವಾಗಮನಂ ಪ್ರತಿ || 2.115.17 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಂಯೋಜಯಿತ್ವಾ ತು ರಾಘವಸ್ಯ ಪುನಃ ಸ್ವಯಂ |
ಚರಣೌ ತೌ ತು ರಾಮಸ್ಯ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಹಪಾದುಕೌ || 2.115.18 ||

ತತೋ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಭಾರೋಽಹಂ ರಾಘವೇಣ ಸಮಾಗತಃ |
ನಿವೇದ್ಯ ಗುರವೇ ರಾಜ್ಯಂ ಭಜಿಷ್ಯೇ ಗುರುವರ್ತಿತಾಂ || 2.115.19 ||

ರಾಘವಾಯ ಚ ಸನ್ನ್ಯಾಸಂ ದತ್ತ್ವೇಮೇ ವರಪಾದುಕೇ |
ರಾಜ್ಯಂ ಚೇದಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಚ ಧೂತಪಾಪೋ ಭವಾಮ್ಯಹಂ || 2.115.20 ||

ಅಭಿಷಿಕ್ತೇ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮುದಿತೇ ಜನೇ |
ಪ್ರೀತಿರ್ಮಮ ಯಶಶ್ಚೈವ ಭವೇದ್ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಚತುರ್ಗುಣಂ || 2.115.21 ||

ಏವಂ ತು ವಿಲಪನ್ ದೀನೋ ಭರತಃ ಸ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ನಂದಿಗ್ರಾಮೇಽಕರೋದ್ ರಾಜ್ಯಂ ದುಃಖಿತೋ ಮಂತ್ರಿಭಿಃ ಸಹ || 2.115.22 ||

ಸ ವಲ್ಕಲಜಟಾಧಾರೀ ಮುನಿವೇಷಧರಃ ಪ್ರಭುಃ |
ನಂದಿಗ್ರಾಮೇಽವಸದ್ ಧೀರಃ ಸಸೈನ್ಯೋ ಭರತಸ್ತದಾ || 2.115.23 ||

ರಾಮಾಗಮನಮಾಕಾಂಕ್ಷನ್ ಭರತೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ |
ಭ್ರಾತುರ್ವಚನಕಾರೀ ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪಾರಗಸ್ತದಾ |
ಪಾದುಕೇ ತ್ವಭಿಷಿಚ್ಯಾಥ ನಂದಿಗ್ರಾಮೇಽವಸತ್ ತದಾ || 2.115.24 ||

ಸವಾಲವ್ಯಜನಂ ಛತ್ರಂ ಧಾರಯಾಮಾಸ ಸ ಸ್ವಯಂ |
ಭರತಃ ಶಾಸನಂ ಸರ್ವಂ ಪಾದುಕಾಭ್ಯಾಂ ನಿವೇದಯನ್ || 2.115.25 ||

ತತಸ್ತು ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನಭಿಷಿಚ್ಯಾರ್ಯಪಾದುಕೇ |
ತದಧೀನಸ್ತದಾ ರಾಜ್ಯಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಸರ್ವದಾ || 2.115.26 ||

ತದಾ ಹಿ ಯತ್ ಕಾರ್ಯಮುಪೈತಿ ಕಿಂಚಿ -
ದುಪಾಯನಂ ಚೋಪಹೃತಂ ಮಹಾರ್ಹಂ |

ಸ ಪಾದುಕಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಥಮಂ ನಿವೇದ್ಯ
ಚಕಾರ ಪಶ್ಚಾದ್ ಭರತೋ ಯಥಾವತ್ || 2.115.27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಪಂಚದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||